

YUSUF ÇOPUR

Kömür karası çalındı yüreğime

KÖMÜR KARASI ÇOCUK HEPİMİZE SESLENİYOR: YAŞINIZLA RUHUNUZ ARASINDA KOCAMAN BİR ALAN AÇIN. SEVGİYİ, ŞEFKATİ, MERHAMETİ, DUYGUDAŞLIĞI VE HER ŞEYE RAĞMEN, İNSANLIĞI DOLDURUN ORAYA.

Çocuklar için yazılmış kitapların büyüklere en az küçükler kadar değerler kattığını düşünürüm. Çocuk kitabı kavramını kullanmayı çok sevmem, zira bu tanımlamanın o kitaba biraz haksızlık ettiğine inanırım. Beni haklı çıkaran onlarca kitap sayabilirim. Hiç uzağa gitmeden telif hakları ortadan kalktığı için hemen her yayınevinin basmaya başladığı ve bu konuda çeşitli tartışmaların yaşandığı *Küçük Prenses*'i örnek verebilirim. Büyüklerin, büyümeleriyle birlikte kirlettiği dünyalarını bir çocuğun gözünden anlatan bu değerli eseri çocuk kitabı kalıbıyla daraltmak ne kadar doğru bir tutum olur? Ve dahası...

Bu konuya tam olarak denk gelen bir kitaptan söz etmek istiyorum. Yayınevi gençlik ve çocuk kitapları basan bir yayınevi; *Günışığı Kitaplığı*. Kitabın adı *Kömür Karası Çocuk*. Huban Korman'ın eşsiz çizimiyle, bu çizimler de kitabın bir karakteri olmuş, okurla buluşan bu eser, çok katmanlı ve çok yönlü okumaya müsait bir anlatıma, kurguya sahip. Müge İplikçi, eserinde çocukların dünyasını büyüklerin hayatına ayna olarak tutuyor. Ayna çocuklara, gösterdikleri büyüklere ait olunca ortaya ilginç, hazin, trajik bir o kadar da anlamlı ve çok yönlü algılar, yorumlar, düşüncüler ve yaşanmışlıklar çıkıyor.

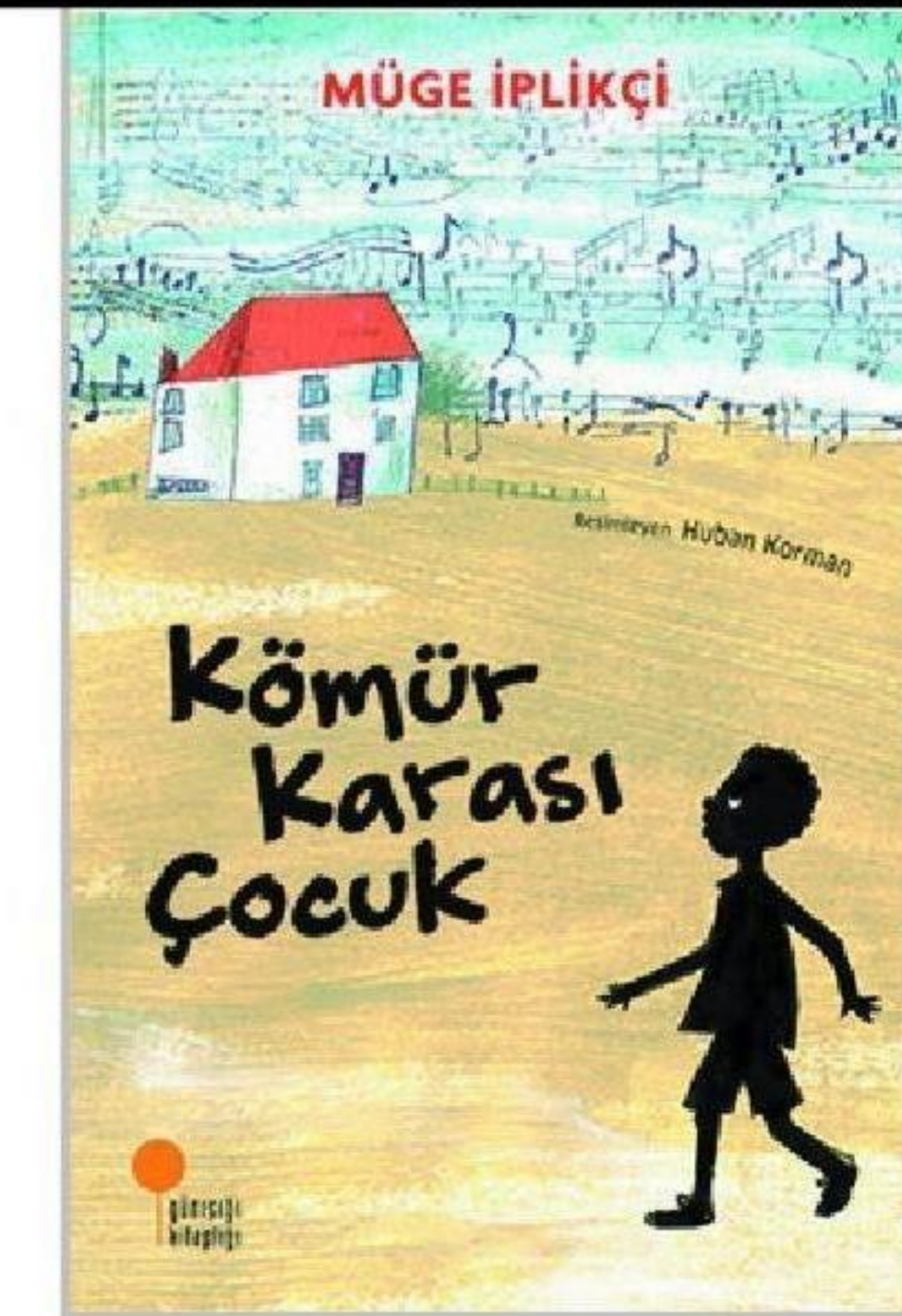
Kendini annesiyle birlikte Türkiye'de bir göçmen evinde bulan Salif'in öyküsü, müziğin iyileştirici gücünü, göçmenliği ve dayanışmayı çocuk gözünden, dilinden aktarıyor. Zor bir konuyu, çocukların duygu dünyasını zedelemeyen, çocuğa göreliği gözeterek anlatmayı başaran yazarın, komik sahnelerle, ilginç karakterlerle ve klasik müziğin önemli bestecilerinden birinin metne yayılan varlığıyla kurguladığı öykü, keyifli bir okuma vaat ediyor. Her yaştan okuru, görmezden gelinen yaşamlar üzerine düşünmeye davet ediyor. Nehirleri ve göğü ışıqla parlayan bir ülkeden Türkiye'ye gelen Salif için hayat, her gün bilinmezlerle doğar. Aynı düştüğü müzisyen babasını özlemle beklerken, mahallenin okul orkestrasında bulur kendini. Oysa, gerçek bir adresi, okul kaydı yoktur. Üstelik mahalleli bu koyu tenli yabancılara hiç de iyi davranmamaktadır. Müziğin insanları birleştirdiği büyümlü anlarla, Salif'in yaşamındaki hüznümlü anlar birbirine karışır. Salif, sevdiğilerine kavuşabilecek midir? Böyle diyor tanıtım metninde kitap için...

HER OKURDA KARŞILIĞI OLAN BİR HİKÂYE

Geçen ay, Brüksel Eğitim Müşavirliği olarak Müge İplikçi'yi Belçika'nın birçok şehrinde gelen öğrencilerimizle buluşturduk. Çocukların okudukları arasında *Kömür Karası Çocuk* da vardı. İlk önce onların fikirlerini paylaşmak istiyordum. Zeynep, on bir yaşında. Türkçe'yi çok güzel ve doğru kullanıyor. Kitaplarla arası çok iyi. Kendini tanıttıktan sonra, "İnsanların anlaşabileceği, paylaşabileceği onca şey varken onlar neden sa-

laşmayı seçiyor? Bakın Salif başka milletten başka renkten bir çocuk. Türkiye'ye göçmüş. Arkadaşlarının dilini bile bilmiyor. Ama müzik onları birleştiriyor. Birleşmek varken insanlar neden ayrışıyor?" diye sordu Müge Hanım'a. *Kömür Karası Çocuk*, anadilinin konuşulmadığı bir ülkede yaşayan Zeynep'e ne çok şey anlatmış öyle... Ve buna benzer onlarca soru, yorum ve görüş geldi çocuklardan... Hepsinde Salif'in evsizliğine, adressesizliğine, kendi yurdundan kopup gelmişliğine üzülmüş, müzikle hayata ve yaşadığı ülkeye bağlanmasına yürekten sevinmişti...

İbrahim bey. Kırk yaşında. Edebiyat fakültesinde okumuş ama gönlünün peşinden koşup Belçika'ya gelmiş. Tam bir kitap kurdu. Aynı zamanda bir öğrenci velisi. *Kömür Karası Çocuk*, onu da çarpmış. Salif'i zabitanın elinden, hayatın cehenneminden alıp müziğin cennetine koyan Müzik öğretmeniyle öyle bir duygudaşlık kurmuş ki... Müzik öğretmeni çocukken hem babasının çalıştığı kasap dükkanının hem de oturdukları evin sahibinin bir gün babasına hakaret etmesine, babasının bu hakaretler karşısında sadece susmasına dayanamaz ve gidip o ada-

KÖMÜR KARASI ÇOCUK

MÜGE İPLİKÇİ

GÜNEŞİĞİ KİTAPLIĞI

mın bacağına tekmeler. O an, Müzik öğretmenin kalbinden bir şeyler kopar. Bu sahneyi dedi, İbrahim Bey, yaşayanların sayısı hiç de az değildir. Birçok gencin, çocuğun babasıyla gönül bağlarının koptuğu bir andır o an. Kocaman, güçlü babanın, elbette mecburiyetten, elbette çocukları için; paraya, zenginliğe, kapitalizme boyun eğişinin resmidir o sahne. Ve müzik öğretmeni kendisini kovalayan zabitanın elinden Salif'i kurtararak babasını ev sahibinin ve patronunun elinden kurtarmış oluyor, dedi.

YAŞINIZLA RUHUNUZ ARASINDA BİR ALAN AÇIN

Kömür Karası Çocuk, iki farklı nesilden, iki farklı dünyadan, iki farklı hayattan iki insanı iki farklı duyguda birleştirmişti. Kurulan bu duygudaşlık çok önemli. Salif, yaşlı çocuk hayatı "ölmüş" bir karakter. Babasının peşinden mevsimlerine bile yabancı bir ülkeye geliyor. 58 numaralı ev, onu yaşıyla eşitliyor. Ona hayat veriyor. Sonra yıkılıyor evleri. Tekrar yaşıyla arası açılıyor. Annesi ne yapsa da örtüyor Salif'le hayatın acımasızlığı arasındaki uçurumu. Müzik öğretmeni Salif'e sahip çıkıyor. O kömür karası çocukta kendi çocukluğuyla yüzleşiyor. Salif yeniden çocuk. Sinan. Müzik öğretmenin orkestrasına adını veren Derman şirketinin sahibinin oğlu. Orkestra'ya babasının kontenjanından girmiş, o da yaşının çok üstünde bir karakter. Büyüklerin kibirlenişini çocukluğuna giydirmiş. Onun yerine gelen Salif'e yine büyüklerinden ödünç aldığı intikam duygusuyla yaklaşıyor. Derman'ın sahibi, orkestradan desteğini çekmekle tehdit ediyor. Salif, Sinan'a baba hasretiyle kavranan yurtsuz yüreğini açıyor. Sinan, büyüklerinden aldığı kibri ve intikamı üzerinden atıp Salif'in dostluğunu giyiniyor. Birlikte çalıyor birlikte söylüyorlar...

Ağzına kadar insan dolmuş İstanbul sokaklarında dolaşan savaş yüzü çocukları düşündüm kitabı okurken. Neyin paylaşılmasının bedelini ödüyor o solgun, sönük çocuk gözler...

Müge İplikçi, *Kömür Karası Çocuk*'ta hepimize sesleniyor: Yaşınızla ruhunuz arasında kocaman bir alan açın. Sevgiyi, şefkati, merhameti, duygudaşlığı ve her şeye rağmen, insanlığı doldurun oraya. Bakın o zaman kirleniyor mu dünya?